

**PATRUZECI DE ANI DE LIMBĂ ROMÂNĂ LA
FACULTATEA DE LITERE A UNIVERSITĂȚII DIN
LJUBLJANA (CONFERINȚĂ ANIVERSARĂ)**

**ȘTIRIDESET LET LEKTORATA ROMUNȘCINE NA
FILOZOFSKI FAKULTETI UNIVERZE V
LJUBLJANI (KONFERENCA OB OBLETNICI)**

6. september 2019

Comitetul științific/ Znanstveni komite

red. prof. dr. Jasmina Markič

red. prof. dr. Florin Cioban

red. prof. dr. Richard Sârbu

izr. prof. dr. Daiana Cuibus

doc. dr. Marjana Šifrar Kalan

doc. dr. Agata Šega

doc. dr. Katarina Marinčić

lek. dr. Ioana Jieanu

dr. Nicolae Stanciu

Metka Šorli

Marjeta Prelesnik Drozg

Comitetul de organizare/ Organizacijski odbor

doc. dr. Marjana Šifrar Kalan

doc. dr. Agata Šega

lek. dr. Ioana Jieanu

Marjeta Prelesnik Drozg

Sabina Čarman

Klara Rus

Meta Kompara

**PATRUZECI DE ANI DE LIMBĂ ROMÂNĂ LA FACULTATEA DE LITERE A
UNIVERSITĂȚII DIN LJUBLJANA (CONFERINȚĂ ANIVERSARĂ)**

**ŠTIRIDESET LET LEKTORATA ROMUNŠČINE NA FILOZOFSKI FAKULTETI
UNIVERZE V LJUBLJANI (KONFERENCA OB OBLETNICI)**

40 DE ANI DE LIMBA ROMÂNĂ LA FACULTATEA DE LITERE A UNIVERSITĂȚII DIN LJUBLJANA

40 LET ROMUNŠČINE NA FILOZOFSKI FAKULTETI UNIVERZE V LJUBLJANI

(Prezentarea va fi în engleză și slovenă / prispevek bo v slovenščini in angleščini.)

Marjana Šifrar Kalan este lector univ. dr. La Universitatea din Ljubljana, Facultatea de Litere și directorul Departamentului de limbi romanice, fiind specializată în predarea limbii spaniole ca limbă străină, atât pentru programele de master, cât și pentru cele de licență. Marjana Šifrar Kalan și-a terminat studiile de master în anul 2002, iar în anul 2011 a obținut titlul de doctor în filologie cu lucrarea: *Disponibilidad léxica en español como lengua extranjera*. A scris numeroase articole, recenzii și studii despre limba spaniolă ca limbă străină, canalizându-se, în special, pe predarea și achiziționarea vocabularului, disponibilitatea lexicală, strategii de învățare, dezvoltarea exprimării orale, examinarea și evaluarea studenților, analiza manualelor de limbi străine și formarea profesorilor.

Marjana Šifrar Kalan, docentka za didaktiko španščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je študirala španščino in angleščino, je magistrirala (2002) in doktorirala z dizertacijo *Leksikalna razpoložljivost v španščini kot tujem jeziku* (2011) iz didaktike španščine. Pedagoško se ukvarja predvsem s poučevanjem španščine kot tujega jezika na magistrskem študiju in z lektorskimi vajami iz španskega jezika na prvostopenjskem programu. Ukvarja se tudi z izobraževanjem učiteljev tujih jezikov v okviru Centra za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete in Zavoda RS za Šolstvo. Je avtorica priročnikov in člankov o poučevanju španščine in recenzij učbenikov za poučevanje španščine v osnovnih in srednjih šolah. Je dolgoletna sodelavka Državnega izpitnega centra in sooblikovalka splošne mature iz španščine ter ustanovna in aktivna članica Slovenskega društva učiteljev španščine. Je tudi predstavnica mednarodnega društva učiteljev španščine ASELE v Sloveniji. Osrednja področja njenega raziskovanja so učenje/poučevanje besedišča, leksikalna razpoložljivost, učne strategije, razvijanje ustnega sporočanja, testiranje in ocenjevanje, analiza učbenikov in izobraževanje učiteljev španščine.

Rezumat: Lectoratul a fost inițiat de romanistul Mitja Skubic în 1978 și are ca bază legală un protocol interinstituțional și un acord interguvernamental, de-a lungul anilor, desfășurându-și activitatea aici profesorii: Richard Sârbu, Marius Ilie Oroș, Eva Catrinescu, Florica Hrubaru, Gabriela Biriș, Florin Cioban, Nicolae Stanciu și Ioana Jieanu. Cursurile opționale de limba română 1, 2 și 3 (A1, A2, B1) sunt frecventate de studenți ai Facultății de Litere din Ljubljana de la nivelele I și II de studii. Lectoratul de limba română a dezvoltat proiecte de traduceri, precum și proiecte de cercetare în domeniul lingvisticii.

Povzetek: Lektorat romunščine, ki temelji na medinstitucionalnem in medvladnem sporazumu, je bil ustanovljen leta 1978. V štiridesetih letih njegovega obstoja so tu poučevali profesorji Richard Sârbu, Marius Ilie Oroș, Eva Catrinescu, Florica Hrubaru, Gabriela Biriș, Florin Cioban, Nicolae Stanciu in Ioana Jieanu. Izbirne predmete romunščina 1, 2 in 3 (A1, A2, B1) obiskujejo študenti Filozofske fakultete v Ljubljani tako na dodiplomskem kot tudi podiplomskem študiju. V okviru lektorata romunskega jezika so bili izvedeni razni prevajalski in številni raziskovalni jezikoslovni projekti

40 DE ANI DE LIMBA SLOVENĂ LA UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

40 LET SLOVENŠČINE NA UNIVERZI V BUKAREȘTI

(Prezentarea va fi în slovenă și română/ prispevek bo v slovenščini in romunščini.)

Katarina Dovč este profesor de limba slovenă la Facultatea de Litere din Ljubljana și a terminat specializarea Limba și Literatura Slovenă în 2015 cu lucrarea *Alamut, Filio in Balerina v gledališču*. Predă limba slovenă ca limbă străină și este lector la Departamentul de Limbi Slave din cadrul Universității din București. Este interesată de teatru sub toate formele, actualmente, ca mijloc de învățare și de predare a sloveneii ca limbă străină.

Katarina Dovč, prof. slov., je na Filozofski fakulteti v Ljubljani študirala enopredmetno slovenščino, diplomirala (2015) pa z diplomsko nalogo *Alamut, Filio in Balerina v gledališču*. Ukvarja se s poučevanjem slovenščine kot tujega jezika, je lektorica na lektoratu slovenščine na Univerzi v Bukarești. Zanima jo gledališče v vseh oblikah, v trenutnih okoliščinah tudi kot sredstvo spoznavanja in poučevanja slovenščine kot tujega jezika.

Rezumat: Lectoratul de limba slovenă din cadrul Universității din București a fost înființat în 1978, iar primul lector sloven a fost profesorul Peter Pal. După doar un an de funcționare cursurile de limba slovenă au fost întrerupte până în 1984. Lectorii de slovenă care au predat la Universitatea din București au fost: Vida Rus, Irena Santoro, Mojca Sostarko, Irena Oder, Aleksandra Boj, Boštjan Božič și din 2017 Katarina Dovč. Slovena este disciplină opțională pentru studenții de la licență ai Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București și este limba C în cadrul specializării de Traductologie.

Povzetek: Lektorat je bil ustanovljen leta 1978 s prihodom učitelja slovenščine Petra Pala. Po letu njegovega delovanja je prišlo do daljše prekinitve, lektorat pa od leta 1984 deluje neprekinjeno. Lektorji, ki so opravljali delo na lektoratu, so: Vida Rus, Irena Santoro, Mojca Šostarko, Irena Oder, Aleksandra Boj, Boštjan Božič in od leta 2017 Katarina Dovč. Slovenščina je fakultativni predmet za dodiplomske študente Fakultete za tuje jezike in literature Univerze v Bukarešti in C-jezik na prvostopenjskem bolonjskem študiju *Prevajalstva*.

**IN HONOREM : MITJA SKUBIC, EVA CATRINESCU, MARIUS ILIE OROȘ
(RED. PROF. DR. JASMINA MARKIČ, METKA ŠORLI, IOANA JIEANU)**

Conferința *Patruzeci de ani de limbă română la Facultatea de Litere a Universității din Ljubljana* este dedicată aniversării a patruzeci de ani de existență a lectoratului de limba română în Slovenia și este dedicată, în primul rând, profesorilor care au predat limba română aici, precum și studenților care au frecventat cursurile lectoratului. Unii dintre profesorii de limba română nu mai sunt astăzi printre noi, de aceea ne-am gândit să le aducem un omagiu prin intermediul evenimentului nostru. Îi amintim pe: Mitja Skubic, Eva Catrinescu și Marius Ilie Oroș. Mitja Skubic a fost inițiatorul cursurilor de limba română la Facultatea de Litere din Ljubljana, Marius Ilie Oroș a predat, aici, limba română între 1982 și 1986, iar Eva Catrinescu, între anii 1990 – 2000. Despre ei, vor vorbi în cadrul conferinței: prof. univ. dr. Jasmina Markič, Metka Šorli și Ioana Jieanu.

Konferenca *Štirideset let lektorata romunščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani* obeležuje štirideseto obletnico lektorata romunščine v Sloveniji in je v prvi vrsti posvečena profesorjem, ki so na Filozofski fakulteti poučevali romunski jezik, prav tako pa tudi študentom, ki so obiskovali predavanja. Nekateri profesorji so nas žal zapustili in jih ni več med nami, zato smo se odločili, da bo naš dogodek posvečen njim. Spomnili se bomo Mitja Skubica, Eve Catrinescu, in Mariusa Ilie Oroša. Mitja Skubic je uvedel predavanja iz romunščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Marius Ilie Oroș je tu predaval romunski jezik med leti 1982 in 1986, Eva Catrinescu pa med leti 1990 in 2000. O njih bodo na konferenci govorili red. prof. dr. Jasmina Markič, Metka Šorli in Ioana Jieanu.

Metka Šorli a studiat limba franceză și limba slovenă la Facultatea de Litere din Ljubljana. După câțiva ani de activitate în gestiunea informației și în documentare în domeniul turismului, a fost angajată de Facultatea de Litere din Ljubljana ca bibliotecară (1988-1993) și ca secretară generală a Departamentului de limbi romanice. Între 1995 și 2004, Metka Šorli colaborează în mai multe proiecte dedicate învățământului precoce în limba franceză. După anul 2006, a lucrat ca bibliotecară, responsabilă a fondului de carte francez și italian, luând parte la diverse activități organizate de Biblioteca Centrală de Științe Umaniste a facultății.

Metka Šorli je študirala francoščino in slovenščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani (FF), kjer je diplomirala leta 1982. Po nekajletnih izkušnjah v dokumentacijski službi in turizmu se je zaposlila na Filozofski Fakulteti kot bibliotekarka (1988-1993) in strokovna tajnica (1988-2006) na Oddelku za romanske jezike in književnosti. V letih 1995-2004 je sodelovala pri več projektih v zvezi z zgodnjim poučevanjem francoščine. Od leta 2006 deluje kot bibliotekarka, odgovorna za francosko-italijanski fond oddelka, ter sodeluje pri različnih dejavnostih Osrednje humanistične knjižnice FF (OHK FF).

Jasmina Markič este profesor univ. dr. de limba spaniolă și șefa Catedrei de spaniolă din cadrul Facultății de Litere, Universitatea din Ljubljana. A studiat limba și literatura franceză și limba și literatura engleză la Facultatea de Litere din Ljubljana și Filologie spaniolă la Universitatea din Zagreb. În 1978 a obținut diploma de specializare postuniversitară în interpretare de conferințe, oferită de Polytechnic of Central London, Gran Bretaña. A terminat studii postuniversitare la Institutul Caro y Cuervo de Bogotá, Colombia, iar în 1998, studiile doctorale de lingvistică spaniolă la Facultatea de Litere a Univerității din Ljubljana. Ca lector universitar ține cursuri de sintaxă spaniolă, spaniola din America, analiza discursului, traductologie și interpretare, lingvistică diacronică. Cercetările sale se canalizează pe lingvistica spaniolă, studii comparative de spaniolă, portugheză și slovenă, analiza discursului și stilistică. Este interesată și de fraziologie, de contactul între limbi în contextul traducerii și al interpretării, în istoria și teoria interpretării. A lucrat ca interpret de conferințe, ca traducător autorizat și s-a dedicat traducerii de texte literare și tehnico-științifice din spaniolă și portugheză în slovenă și invers. Este coeditor al revistei științifice *Verba Hispanica* și membru al comitetului de redacție al revistei *Ars Humanitas*. A fost profesor invitat la univerități din Buenos Aires, Bogotá, Granada, Lisboa, Madrid (UAM), Trieste, Zagreb, Kragujevac. Este editor și coautor de dicționare slovene-spaniole și spaniole-slovene, autoare și coautoare de manuale universitare, articole științifice, monografii. Participă activ la conferințe și simpozioane internaționale din Slovenia și din străinătate.

Jasmina Markič, redna profesorica za španski jezik in vodja Katedre za španski jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani je diplomirala iz francoskega jezika s književnostjo in angleškega jezika s književnostjo, na Filozofski fakulteti v Zagrebu pa iz španščine. Diplomo podiplomske specializacije iz konferenčnega tolmačenja je dosegla leta 1978 na Polytechnic of Central London. Magistrski študij iz španskega jezika na Instituto Caro y Cuervo v Bogoti, Kolumbiji, je zaključila leta 1988. Iz španskega jezikoslovja je doktorirala na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani leta 1998. Izpopolnjevala se je v Lizboni, Madridu, Granadi, Ženevi in drugod. Pedagoško se ukvarja predvsem s skladnjo, z ameriško španščino, analizo diskurza, prevodoslovjem in tolmačeslovjem, pa tudi z diahronim jezikoslovjem. Osrednje področje njenega raziskovalnega zanimanja je špansko jezikoslovje, kontrastivne analize španskega, portugalskega in slovenskega jezika, besediloslovje z analizo diskurza in stilistika. Med drugim se posveča tudi vprašanjem frazeologije, jezikovnega stika v prevodnih oz. tolmaških situacijah ter zgodovini in teoriji tolmačenja. Občasno tolmači kot konferenčni in kot sodni tolmač in prevaja literarna in znanstveno-tehniška besedila iz španščine in portugalsčine v slovenščino in obratno. Je sourednica znanstvene revije *Verba Hispanica* in članica uredniškega odbora revije *Ars Humanitas*. Predava na tujih univerzah kot vabljen predavateljica oz. gostujoča profesorica (Buenos Aires, Bogota, Granada, Lizbona, Madrid, Trst, Zagreb, Kragujevac). Je urednica in soavtorica slovensko-španskih in španskoslovenskih slovarjev, avtorica in soavtorica univerzitetnih učbenikov, znanstvenih in strokovnih člankov, monografij in poglavij v monografijah. Redno se aktivno udeležuje mednarodnih konferenc v Sloveniji in v tujini.

ELEMENTE LEXICALE SLOVENE ÎN DIALECTUL ISTROROMÂN SLOVENSKE LEKSIKALNE PRVINE V ISTROROMUNSKOM DIALEKTU

(Prezentarea va fi în slovenă / prispevek bo v slovenščini.)

Richard Sârbu – Absolvent al Institutului Pedagogic ”Maxim Gorki” din București și al Facultății de Filologie a Universității din Timișoara; Profesor. univ. dr. asociat, la Departamentul de Limbi și Literaturi Moderne a Facultății de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara.; lector de limba și literatura română la Universitatea din Ljubljana – Slovenia (1978-1982); Doctor în filologie cu teza *ANTONIMELE ÎN SISTEMUL LEXICO-SEMANTIC* (1974).

Principalele direcții de afirmare profesională științifică: lingvistică generală și contrastivă, slavistică, semantică și lexicologie, lexicografie, dialectologie sud-dunăreană, psiholingvistică.

A publicat mai multe volume de specialitate (20) la edituri din țară și străinătate, precum și numeroase studii și peste 120 de articole axate pe o tematică diversă.

VOLUME TRADUSE: (1) din română în slovenă: Augustin Buzura, *Samoljubje* (în colab.), Murska Sobota, Ed. Pomurska, 1979, 565 p. ; Marin Preda, *Delirij* (în colab.), Ljubljana, Ed. Cankar, 1981, 525 p.; traduceri de proză scurtă, în revistele „Steaua”, nr. 7/1981, din Cluj-Napoca, „Sodobnost”, XXIX/6-7, 1981, din Ljubljana, „Delo”, 2 oct. 1980, din Ljubljana. (2) din rusă în română: Teofan Zatvornyj, *Învățături și scrisori despre viața creștină* (în colab.), București, Ed. Sofia, 2005.

Pentru întreaga activitate didactico-științifică i s-a conferit DIPLOMA PRO OMNI SUO OPERE UNIVERSITARIO, DIPLOMA DE EXCELENȚĂ 2018, din partea Asociației „Răsăritul Românesc” de la Chișinău, pentru contribuții la cercetarea dialectului istroromân și o DIPLOMĂ DE EXCELENȚĂ din partea Universității de Vest din Timișoara, în cadrul GALEI PREMIILOR UVT 2018, pentru aportul în creșterea valorii academice, didactice și de cercetare a UVT.

Richard Sârbu je študiral na Pedagoškem Inštitutu „Maxim Gorki” v Bukarešti in Filološki Fakulteti (Univerza v Temišvarju). Je izredni profesor na Oddelku za moderne jezike in književnosti na Fakulteti za filozofijo, zgodovino in teologijo, ki spada pod Zahodno Univerzo v Temišvarju. Med letoma 1978 in 1982 je bil lektor romunskega jezika in književnosti na Univerzi v Ljubljani, Sloveniji. Iz filologije je doktoriral l. 1974 z dizertacijo z naslovom *PROTIPOMENKE V LEKSIKALNO-SEMANTIČNEM SISTEMU*.

Glavna področja njegovega raziskovanja: Splošno in kontrastivno jezikoslovje, slavistika, semantika in leksikologija, leksikografija, južno-donavska dialektologija, psiholingvistika.

Objavil je več strokovnih knjig (20) pri romunskih in tujih založbah, kot tudi številne študije ter več kot 120 člankov, ki se osredotočajo na različne teme.

PREVEDENA DELA: (1) Iz romunščine v slovenščino: Augustin Buzura, *Samoljubje* (v sodelov.), Murska Sobota, Pomurska založba, 1979, str. 565 ; Marin Preda, *Delirij* (v sodelov.), Ljubljana, Cankarjeva založba, 1981, str.525; prevodi kratke proze, v revijah „Steaua”, št. 7/1981, iz Cluj-Napoca, „Sodobnost”, XXIX/6-7, 1981, iz Ljubljane, „Delo”, 2 okt. 1980, iz Ljubljane. (2) iz ruščine v romunščino: Teofan Zatvornyj, *Învățături și scrisori despre viața creștină* (v sodelov.), Bukarešta, Založba Sofia, 2005.

Za svojo celotno didaktično-raziskovalno aktivnost je prejel diplomu DIPLOMA PRO OMNI SUO OPERE UNIVERSITARIO. L. 2018 je prejel DIPLOMO ODLIČNOSTI. Za doprinos k raziskovanju istroromunskega dialekta mu jo je podelilo društvo „Răsăritul Românesc” iz Kișineva. Prav tako mu je, v okviru GALA NAGRAD UVT 2018, za prispevek k povečanju akademske, didaktične in raziskovalne vrednosti Zahodne Univerze v Temišvarju ta univerza podelila DIPLOMO ODLIČNOSTI.

Rezumat: Se discută câteva aspecte semnificative privitor la împrumuturile lexicale din slovenă în dialectul istroromân. Autorul susține părerea acelor lingviști care relevă preponderența împrumuturilor din croată, dar admit și posibilitatea unor împrumuturi, directe ori indirecte, din slovenă. Totodată, se menționează dificultățile pe care le întâmpina cercetatorul atunci când, în lipsa unor criterii ferme de delimitare, este pus în situația de a decide etimologia unor termeni istroromâni care au reflexe formale și semantice identice atât în croată cât și în slovenă. Se propun, în continuare, câteva criterii relevante de discriminare a celor două tipuri de împrumuturi (criteriul fonomorfologic, cel al răspândirii geografice și criteriul funcțional).

Autorul nu exclude nici posibilitatea existenței unui fond lexical comun de tip ceacavian (v. Goran Filippi) în care de-a lungul veacurilor s-a manifestat interferența croato-slovenă, din care s-au făcut împrumuturile în istroromână.

În concluzie, se arată că numărul împrumuturilor din croată crește în continuu, pe măsură ce numărul elementelor de origine slovenă se diminuează simțitor, sub presiunea graiurilor croate din Istria și a limbii oficiale croate. De asemenea, scade vertiginos din vorbirea istroromânilor de azi și numărul cuvintelor moștenite din latină, care cu numai câteva zeci de ani în urmă erau predominante, astfel încât dialectul se află în situația de a-și pierde funcția de comunicare în cele câteva localități în care mai viețuiesc urmașii vlahilor balcanici. Soluția stăvilirii unei asemenea evoluții este de a conserva acest bun cultural străvechi, care poate da seama de destinul unei nații, a vlahilor istrieni.

Pentru ilustrarea celor susținute în comunicare, se prezintă câteva texte dialectale, înregistrate în Istria, la Jeiane.

Povzetek: V središču razprave je nekaj pomembnih vidikov leksikalnih sposojenk iz slovenščine v istroromunskem narečju. Avtor zagovarja mnenje tistih jezikoslovcev, ki poudarjajo prevlado sposojenk iz hrvaščine, a priznavajo tudi možnost nekaterih sposojenk, direktnih ali indirektnih, iz slovenščine. Obenem omeni težave, s katerimi se sreča raziskovalec, ko je v odsotnosti trdnih kriterijev za določanje postavljen v situacijo, v kateri mora določiti etimologijo istroromunskih izrazov, ki imajo enake oblikovne in semantične reflekse, tako v hrvaščini, kot v slovenščini. V nadaljevanju je predlaganih nekaj relevantnih kriterijev za določanje omenjenih dveh tipov sposojenk (fonomorfološki kriterij, kriterij geografskega širjenja in funkcionalni kriterij).

Avtor ne izključuje niti možnosti obstoja skupnega leksikalnega fonda čekavskega tipa (glej Goran Filippi) v katerem se je skozi stoletja manifestirala hrvaško-slovenska inferenca, iz katere so nastale sposojenke v istroromunščini.

Na koncu pokaže, da število sposojenk iz hrvaščine še naprej raste, medtem ko se število elementov slovenskega izvora znatno zmanjšuje zaradi pritiska hrvaških govoric z območja Istre in hrvaščine kot uradnega jezika. Prav tako v govoricu današnjih istroromunov močno upada število besed, podedovanih iz latinščine, ki so še pred nekaj desetletji prevladovale. Narečje se je tako znašlo v situaciji, v kateri izgublja komunikacijsko funkcijo v tistih nekaj krajih, kjer še živijo potomci balkanskih vlahov. Rešitev, ki bi zaustavila takšen razvoj, je ohranitev te starodavne kulturne dobrine, ki lahko predstavlja usodo nekega naroda, istrskih vlahov.

Za ponazoritev argumentov, predstavljenih med predavanjem, avtor predstavi nekaj narečnih besedil, ki so jih zabeležili v Istri, v Žejanah.

MASĂ ROTUNDĂ – DESPRE TRADUCERILE LITERARE ROMÂNNO-SLOVENE ȘI SLOVENO-ROMÂNE

OKROGLA MIZA – NEKAJ O ROMUNSKO- SLOVENSKIH IN SLOVENSKO-ROMUNSKIH KNJIŽEVNIH PREVODIH

(Prezentări vor fi în slovenă și română / prispevki bodo v slovenščini in romunščini).

Rezumat: Masa rotundă *Despre traducerile literare româno-slovene și sloveno-române* începe cu prezentarea Marjetei Prelesnik Drozg despre traducerile literare realizate de-a lungul timpului de scriitori români și sloveni. Dezbateră continuă cu expunerea opiniilor lui Aleš Mustar despre cum a ajuns să fie cel mai cunoscut traducător de literatură română în limba slovenă. Paula Braga Šimenc vorbește despre dilemele traducătorului și despre operele literare slovene traduse în limba română. Nu în ultimul rând, Richard Sârbu prezintă începuturile traducerilor literare româno-slovene și ne povestește de colaborarea dumnealui cu traducătoarea slovenă Katja Špur.

Povzetek: Okrogla miza *O romunsko-slovenskih in slovensko-romunskih književnih prevodih* se bo začela s predstavitvijo Marjete Prelesnik Drozg o književnih prevodih romunskih in slovenskih pisateljev skozi čas. Debata se bo nadaljevala s predstavitvijo pogleda Aleša Mustarja na to, kako je postal najbolj znan prevajalec romunske literature v slovenščino. Paula Braga Šimenc bo govorila o dilemah, s katerimi se sooča prevajalec, ter o slovenskih literarnih delih prevedenih v romunščino. Kot zadnji govornik bo nastopil Richard Sârbu, ki bo predstavil začetke romunsko-slovenskih književnih prevodov in nam predstavil svoje sodelovanje s slovensko prevajalko Katjo Špur.

Marjeta Prelesnik Drozg este bibliotecară în cadrul Departamentului de limbi romanice al Facultății de Litere, Universitatea din Ljubljana și traducător literar (spaniolă – slovenă, catalană – slovenă, română – slovenă). A studiat limba și literatura spaniolă și etnologie la Facultatea de Litere, Universitatea din Ljubljana, iar din anul 2004 este consultant în literatură spaniolă în cadrul festivalului Vilenica din Slovenia.

Marjeta Prelesnik Drozg je diplomirala iz španščine in etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1992 je zaposlena kot bibliotekarka na Oddelku za romanske jezike in književnosti. Prevaja iz španske in katalonske književnosti. Od leta 2004 je konzultantka literarnega festivala Vilenica za špansko in hispanoameriške književnost.

Aleš Mustar este poet, dramaturg și traducător literar. A terminat Facultatea de Litere din Ljubljana, specializarea engleză și pedagogie și a obținut titlul de doctor în literatură română la Universitatea din București. A publicat mai multe volume de poezii, dintre care (*U*)*sodno tolmačenje* și *Srednja leta* au fost traduse în engleză, română și macedoneană. Traduce opere contemporane din literatura română și cea macedoneană. Printre scriitorii români traduși în limba slovenă îi amintim pe: Ioana Pârvulescu, Liliana Corobca, Dan Lungu, Mircea Cărtărescu, Nora Iuga, Florin Lăzărescu, Dumitru Țepeneag, Filip Florian, Bogdan Suceavă, Octavian Soviany, Ana Blandiana.

Aleš Mustar je pesnik in književni prevajalec in opravlja svobodni poklic. Diplomiral je iz angleščine in pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani in doktoriral iz romunske književnosti na Univerzi v Bukarești. Izdal je veliko pesniških zbirk, od katerih sta bili (*U*)*sodno tolmačenje* in *Srednja leta* prevedeni v angleščino, romunščino in makedonščino. Prevaja romunsko in makedonsko književnost, predvsem sodobno prozo in poezijo. Med drugim je v slovenščino prevedel dela sledečih romunskih avtorjev: Ioana Pârvulescu, Liliana Corobca, Dan Lungu, Mircea Cărtărescu, Nora Iuga, Florin Lăzărescu, Dumitru Țepeneag, Filip Florian, Bogdan Suceavă, Octavian Soviany, Ana Blandiana. Prevedel je petindvajset del. Ukvarja se tudi z gledališčem. Kot dramaturg in pisec besedil je sodeloval pri predstavah *Šestnajst obratov* (En-Knap, 2005) ter *Feng Šus v gledališču brez igralca* (Maska, 2011).

Paula Braga Šimenc a studiat limba și literatura franceză și limba și literatura română la Univesitatea din București și are un doctorat in Stiintele Educatiei obținut în cadrul Universității din București. A fost cercetator științific la Institutul de Științe ale Educatiei din București, iar, în prezent, este free lance translator. A tradus din limbile engleză și spaniolă, iar din 2009 traduce literatură slovenă în limba română. Printre traducerile sale sloveno-române menționăm volumele scriitorilor contemporani: Goran Vojnović, Boris Pahor, Drago Jančar, Jana Putrle Srdić, Aleš Debeljak.

Paula Braga Šimenc je študirala francoski jezik in književnost ter romunski jezik in književnost na Univerzi v Bukarești, na kateri je tudi doktorirala iz pedagogike. Bila je zaposlena kot raziskovalka na Pedagoškem inštitutu v Bukarești, zdaj pa je samostojna prevajalka. V preteklosti je prevajala v romunščino iz angleščine in španščine, od leta 2009 pa prevaja književna dela iz slovenščine v romunščino. Med njenimi slovensko-romunskimi prevodi velja omeniti dela sledečih sodobnih avtorjev: Gorana Vojnovića, Borisa Pahorja, Draga Jančarja, Jane Putrle Srdić, Aleša Debeljaka.

Richard Sârbu a tradus din română în slovenă, în colaborare cu Katja Špur romane ale lui Augustin Buzura și Marin Preda, precum și proză scurtă.

Richard Sârbu je v sodelovanju s Katjo Špur iz romunščine v slovenščino prevedel tako romana Augustina Buzura in Marina Prede, kot tudi kratko prozo.

NEW PERSPECTIVES ON DEFINITENESS AND INDEFINITENES
PERSPECTIVE NOI ÎN DETERMINAREA DEFINITĂ ŞI NEDEFINITĂ
NOVI VIDIKI DOLOČNOSTI IN NEDOLOČNOSTI

(Prezentarea va fi în engleză / prispevek bo v angleščini.)

Daiana Cuibus: General Director at the Romanian Language Institute and head of the Department of Romanian Language and General Linguistics, at the Faculty of Letters, Babeş-Bolyai University. With an experience of over 20 years in the study of Romanian language and grammar, I have been teaching, both for the undergraduate and graduate students, the courses of Morphology, Syntax and Phonetics in contemporary Romanian language. These are, nevertheless, my main domains of interest and publication.

Daiana Cuibus: Sem generalna direktorica Inštituta za romunski jezik in predstojnica Oddelka za romunščino in splošno jezikoslovje na Filozofski fakulteti, ki je del Univerze Babeş-Bolay. Imam več kot 20 let izkušenj iz preučevanja romunskega jezika in slovnice. Poučujem tako dodiplomske kot podiplomske študente, in sicer morfologijo, sintakso ter fonetiko sodobnega romunskega jezika. To so tudi področja, ki me najbolj zanimajo in o katerih največ pišem.

Abstract: We intend first to discuss the relationship between the determiners and the definiteness (vs. the indefiniteness) of a noun phrase; obviously, this implies a few considerations on whether definiteness is a semantic and/or a grammatical category, tied to referentiality, familiarity, identifiability, uniqueness or inclusiveness.

Further, as various languages, including Romanian, prove that the set of words which are standardly called determiners is a highly heterogeneous one, we will also make a few observations regarding the status of the different specifiers and complements in the noun phrase. It is also necessary to analyse the supposed complementary distribution of what the Romanian grammars (such as *Gramatica de bază a limbii române* – GBLR) classify as determiners (articles, demonstratives, indefinites) and/or consider to function as determiners in certain contexts (quantifiers and possessives).

Finally, as including a determiner in a noun phrase is not the only way of making definite references and Romanian, as well as other languages, also has other means to express them, we will make a few remarks about the interaction between definiteness, on one hand, and word order and tense, on the other hand.

Povzetek: Najprej nameravam govoriti o odnosu med določevalniki in določnostjo (v primerjavi z nedoločnostjo) samostalniške besedne zveze; seveda to posledično pomeni premislek o tem, ali je določnost semantična in/ali slovnična kategorija, vezana na referenčnost, poznavanje, določljivost, edinstvenost ali vključevanje.

V nadaljevanju bom, ker številni jeziki, vključno z romunščino, kažejo, da je skupina besed ki jih običajno imenujemo določevalci zelo heterogena, predstavila svoja opažanja glede položaja različnih določevalcev in določil v samostalniških besednih zvezah. Prav tako je potrebno analizirati domnevno komplementarno delitev tega, kar romunske slovnice (kot je na primer *Gramatica de bază a limbii române* – GBLR) klasificirajo kot določevalnike (členi, kazalni zaimki, nedoločni zaimki) in/ali jih obravnavajo kot elemente, ki v določenih kontekstih delujejo kot določevalniki (količinski izrazi in svojilni zaimki).

Na koncu pa bom, ker vključevanje določevalnikov v samostalniško zvezo ni edini način ustvarjanja določnih referenc, in obstajajo tako v romunščini, kot tudi v drugih jezikih še drugi načini za njihovo izražanje, predstavila nekaj komentarjev glede interakcije med določnostjo na eni ter vrstnim redom besed in glagolskim časom na drugi strani.

O ABORDARE ALTERNATIVĂ A PREDĂRII LIMBII ROMÂNE CA LIMBĂ STRĂINĂ - ÎNTRE EXPERIENȚA DIN SLOVENIA ȘI PRACTICA DIN UNGARIA

ALTERNATIVEN PRISTOP K POUČEVANJU ROMUNŠČINE KOT TUJEGA JEZIKA : NA PODLAGI IZKUŠNJE IZ SLOVENIJE IN Z MADŽARSKE

(Prezentarea va fi în română / prispevek bo v romunščini.)

Prof. univ. dr. habil. Florin Cioban – Universitatea ELTE Budapesta, Ungaria/ Universitatea din Oradea, România.

Doctor al Universității "Babes-Bolyai" din Cluj Napoca cu o teză în domeniul folclorului, doctor habilitat al Universității ELTE Budapesta în domeniul filologiei. Autor a numeroase cărți publicate în România și Ungaria, în domeniile: metodică predării limbii și literaturii române, literatura pentru copii, folclorul literar și antropologia culturală. Autor a zeci de articole de specialitate publicate în reviste din România sau din alte țări europene. Profesor universitar, titular al Facultății de Litere din cadrul Universității din Oradea, în ultimii 12 ani lector de limba, literatura, cultura și civilizația românească la Ljubljana și Budapesta.

Red. prof. dr. Florin Cioban – Univerza ELTE Budimpešta, Madžarska / Univerza v Oradei, Romunija, je doktoriral na Univerzi "Babes-Bolyai" v Cluju Napoci z doktorsko dizertacijo iz folklore in na Univerzi ELTE v Budimpešti iz filologije. Je avtor številnih knjig, ki so izšle tako v Romuniji kot na Madžarskem, in obravnavajo področja poučevanja romunskega jezika in književnosti, književnosti za otroke, literarne folklore in kulturne antropologije. Je avtor mnogih znanstvenih člankov v romunskih in evropskih revijah. Univerzitetni profesor na Fakulteti za književnost Univerze v Oradei je 12 let delal kot lektor romunskega jezika, književnosti, kulture in civilizacije v Ljubljani in Budimpešti.

Rezumat: Găsind sarcina predării limbii române ca primă experiență personală la Universitatea din Ljubljana, Slovenia nu foarte ușoară, prima soluție de găsit a fost legată de principiul pedagogic care să stea la bază organizării cursurilor de limba română. "Predarea ca o poveste" părea să fie un posibil răspuns, oferit încă în urmă cu două decenii de cunoscutul pedagog Egan Kieran.

În particularizarea discuției generale ale teoriei lui Egan asupra utilizării modelului formei poveștilor a trebuit să adaug ceva despre povestea ficțională, aspect pe care practica de la Universitatea ELTE din Budapesta, Ungaria l-a permis. Am făcut distincția între modelul formei poveștii, care s-a construit din doar câteva trăsături de bază ale poveștii, și povestea funcțională însăși. Povestea are un rol universal cultural important. Puterea poveștilor de a-i implica pe cursanți, de a le stimula imaginația și de a le lărgi experiența, simpatiile și înțelegerea, este ignorată cu costuri educaționale considerabile. Se poate face o listă a gamei de avantaje educaționale care decurg dintr-un program legat de lecturarea unor povești în fiecare zi, între care se pot reține următoarele: furnizează un model de activitate de citire - procesul de transformare a simbolurilor în cuvinte și chiar ezitățile în citire dau un model; extinde vocabularul și de aici capacitatea de înțelegere; extinde gama de concepte ce se pot folosi și de aici cunoștințele despre lume; diferențele dintre limba scrisă și cea vorbită devin mai clare, așa cum este puterea limbii formale de a pătrunde dincolo de ceea ce este normal în vorbirea de zi cu zi.

Povzetek: Glede na to, da je bila moja prva izkušnja s poučevanje romunščine na Univerzi v Ljubljani dokaj zahtevna, se mi je pri sestavljanju predavanj iz romunščine zdelo smiselno teoretično podlago poiskati v alternativnem pedagoškem načelu. Eden od možnih odgovorov je bila metoda »Poučevanje kot pripovedovanje«, ki jo je pred dvema desetletjema zasnoval priznan pedagog Egan Kieran.

Splošno razpravo Eganove teorije o uporabi različnih oblik pripovedi je bilo potrebno prilagoditi in ji dodati nekaj o izmišljeni zgodbi, kar mi je omogočila praksa na Univerzi ELTE v Budimpešti, na Madžarskem. Razlikovala sem med pripovedjo, zgrajeno iz le nekaterih osnovnih značilnosti pripovedi, in samo izmišljeno pripovedjo. Pripoved ima pomembno univerzalno kulturno vlogo. Na veliko škodo izobraževanja se pogosto zanemarija moč pripovedi, da angažira študente, spodbuja njihovo domišljijo in širi njihove izkušnje, ljubezen in razumevanje. Obstaja cela vrsta prednosti, ki jih tak pedagoški način dela z vsakodnevnim branjem pripovedi ponuja, med njimi lahko omenimo naslednje: priskrbi vzorec branja (postopek spreminjanja simbolov v besede in tudi oklevanje pri branju ustvarijo določen bralni vzorec); širi besedišče in s tem sposobnost razumevanja; poveča obseg pojmov, ki se uporabljajo in posledično znanja o svetu; razlike med pisnim in ustnim jezikom postanejo jasnejše, tako kot moč formalnega jezika, da seže preko tistega, kar je normalno pri vsakodnevnem govoru.

ECOURI ALE LIMBILOR TURCICE ÎN CULTURILE BALCANICE

ODMEV TURŠKIH JEZIKOV V BALKANSKIH KULTURAH

(Prezentarea va fi în română / prispevek bo v romunščini.)

Dr. Nicolae Stanciu este lector de studii românești la Universitatea de Stat din Karaganda, Kazahstan. Are o lungă experiență în predarea limbii române peste hotare și a altor discipline corelate la universitățile din Belgrad, Ljubljana și Karaganda. Principalele domenii de interes sunt etimologia, folclorul și rolul limbilor în construcția identității etnice.

Dr. Nicolae Stanciu je lektor romunščine na Državni Univerzi v Karagandi, Kazahstan. Ima dolgoletne izkušnje s poučevanjem romunščine v tujini in drugih, z romunščino povezanih disciplin na Univerzah v Beogradu, Ljubljani in Karagandi. Njegove glavna interesna področja so etimologija, folklor in vloga jezikov pri izgradnji etnične identitete.

Rezumat: Spațiu cultural cu granițe încă insuficient definite, Balcanii au atras de-a lungul timpului numeroși cercetători din diverse domenii științifice (antropologi, istorici, folcloriști, lingviști) și din numeroase țări din America, Europa sau Asia. Folosind metode inter- și transdisciplinare, constructorii identităților etnice din țările acestui spațiu au folosit paliere lingvistice stratificate, în strânsă legătură dominația diferitelor imperii sau regate. Filonul turcic și turcesc a fost accidental abordat, în special din perspectivă culturală, mult mai puțin din cea lingvistică și aproape deloc în continuitatea succesivă a grupurilor etnice care au locuit în aceste teritorii. Pornind de la premisele acceptării confluențelor etimologice și urmărind evoluția unor termeni comuni popoarelor turanice, preluați de turci și supraviețuind în limbile balcanice, inclusiv în română, maghiară sau ucraineană, ca teritorii locuite de vechi populații turcice (proto-bulgarii, pecenegii, cumanii și tătarii), acest articol subliniază importanța cuvintelor și expresiilor de origine turcică în lexicul câtorva limbi contemporane din Balcani (bulgara, sârba, maghiara, româna), pe de o parte, accentuând stabilitatea și divergențele semantice ale acestora iar, pe de altă parte, marcând diferențele de sens (de bază, secundar și abstract-metaforic).

Povzetek: Balkan je, kot kulturni prostor s še vedno nejasno definiranimi mejami, skozi zgodovino pritegnil številne raziskovalce z različnih znanstvenih področji (antropologija, zgodovina, folklor, jezikoslovje) in iz številnih držav Amerike, Evrope ali Azije. Graditelji etničnih identitet iz balkanskih držav so uporabljali inter in transdisciplinarne metode ter stratificirane ravni jezika, ki so bile v tesni povezavi z vladavinami različnih imperijev in kraljestev. Preučevanja turškega jedra so se naključno lotili s kulturne perspektive, veliko manj z lingvističnega vidika, skoraj povsem pa so zanemarili kontinuiteto etničnih skupin, ki so na tem prostoru živele. Ta prispevek, ki sprejema predpostavke o etimoloških interferencah in sledi razvoju skupnega izrazja turanskih ljudstev, ki so ga prevzeli Turki in se je ohranilo v balkanskih jezikih, vključno z romunščino, madžarščino ali ukrajinščino, na območjih, kjer so živel staro turška ljudstva (prabolgari, kumani, pečenegi in tatari), skuša poudariti pomembnost besed in izrazov turškega izvora v besedišču nekaterih sodobnih balkanskih jezikov (bolgarščina, srbščina, madžarščina, romunščina). Po eni strani poudarja semantično stabilnost, po drugi pa opozarja na pomenska odstopanja (temeljna, sekundarna in abstraktno-metaforična).

**ASPECTE ALE COMUNICĂRII BILINGVE A COPIILOR ROMÂNI DIN
SLOVENIA
VIDIKI DVOJEZIČNE KOMUNIKACIJE ROMUNSKIH OTROK V
SLOVENIJI**

(Prezentarea va fi în română/ prispevek bo v romunščini.)

Ioana Jieanu este lector de limba română la Universitatea din Ljubljana, Facultatea de Litere, în cadrul căreia predă cursuri de limba română pentru străini și lect. univ. dr. la Universitatea din Ploiești (UPG). Activitatea ei de cercetare este centrată asupra limbajului migrației românești, temă dezvoltată în cadrul tezei sale de doctorat, intitulată *Interferențe lingvistice româno-spaniole* și în studiile sale postdoctorale, *Interferențe lexicale și onomastice în limbajul migrației*.

Ioana Jieanu je lektorica romunskega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer trenutno poučuje romunščino za tujce in lek. dr. na Univerzi v Ploieștiju (UPG). Svojo raziskovalna dejavnost, ki se osredotoča na jeziku romunskih preseljevanj, je prof. Jieanu ubesedila v svoji doktorski dizertaciji *Romunsko-slovenske jezikoslovne interference* in v svojih postdoktorskih študijah *Onomastične in jezikovne interference v jeziku migracij*.

Rezumat: Comunicarea *Aspecte ale comunicării bilingve a copiilor români din Slovenia* urmărește efectele lingvistice ale migrației în cazul comunității românești din Slovenia, pornind de la caracteristicile limbilor aflate în acest proces. Contactele lingvistice româno-slovene în comunicarea copiilor sunt analizate prin raportare la comunitatea bilingvă sau plurilingvă din care aceștia fac parte. Distingem între plurilingvismul/bilingvismul compus, simetric și cel asimetric și receptor. Studiul nostru se bazează pe analiza unui corpus realizat prin chestionarea a doisprezece copii români care trăiesc în Slovenia, șapte din familii mixte și cinci din familii cu ambii părinți din România. Pentru o analiză obiectivă a comportamentului lor lingvistic, am distribuit părinților un chestionar format din 29 de întrebări încadrate în 3 părți, la care au răspuns 10 persoane. Contactul lingvistic este analizat în condițiile particulare specifice migrației vorbitorilor unui cod în spațiul lingvistic al celuilalt cod, precizând gradul de intensitate a influenței limbii oficiale a țării de migrație asupra limbii române, și analizând atitudinea lingvistică a copiilor români, care variază de la utilizarea limbii slovene/ engleze în majoritatea situațiilor comunicaționale, folosirea alternativă a două coduri și preferința pentru comunicarea în limba română. Diferențele dintre contextele comunicaționale (copil – copil, copil – părinte/adult) vor fi, de asemenea, supuse dezbaterii, insistând asupra comutării de cod, a împrumuturilor și a calcurilor lingvistice identificate în exprimarea copiilor.

Povzetek: Prispevek *Vidiki dvojezične komunikacije romunskih otrok v Sloveniji* preučuje jezikovne vplive preseljevanja na primeru romunske skupnosti v Sloveniji, izhajajoč iz značilnosti jezikov, ki so del tega procesa. Romunsko-slovenske jezikovne stike v komunikaciji otrok smo preučili v okviru dvojezičnih ali večjezičnih skupnosti, katerih del so. Razlikujemo med sestavljeno, receptivno, simetrično in asimetrično večjezičnostjo/dvojezičnostjo. Naša študija temelji na analizi korpusa, ki je bil ustvarjen na podlagi vprašanj, postavljenih dvanajstim romunskim otrokom, ki živijo v Sloveniji, sedem izmed njih jih prihaja iz mešanih družin, pet pa iz družin, kjer sta oba starša Romuna. Da bi bila analiza jezikovnega obnašanja otrok čimbolj objektivna, smo staršem razdelili vprašalnik, sestavljen iz 29 vprašanj, razporejenih v 3 dele, na katerega je odgovorilo 10 oseb. Jezikovni stik smo analizirali v specifičnih preseljevalnih pogojih, pri katerih se govorec enega jezikovnega koda nahaja v jezikovnem prostoru drugega koda. Pri tem smo preučevali stopnjo intenzivnosti vpliva uradnega jezika države, torej slovenščine, na romunščino, kot tudi analizirali jezikovno vedenje romunskih otrok, ki se pojavlja v različnih oblikah: uporaba slovenščine/angleščine v večini komunikacijskih situacij, alternativna uporaba dveh jezikovnih kodov in večja naklonjenost komunikaciji v romunščini. Prav tako bomo obravnavali razlike med komunikacijskimi konteksti (otrok – otrok, otrok – starš/odrasel) in se ukvarjali s preklapljanjem jezikovnih kodov, izposojenkami in lingvističnimi kalki, ki smo jih odkrili pri izražanju otrok.

DE VORBA CU UN ANTIEROU ROMÂN

DRUŽENJE Z ROMUNSKIM ANTIJUNAKOM

(Prezentarea va fi în slovenă / prispevek bo v slovenščini.)

Katarina Marinčič este profesor de literatură franceză la Univeersitatea din Ljubljana, Facultatea de Litere și scriitoare. După ce și-a terminat studiile de limbă și literatură engleza și franceza la Facultatea de Litere din Ljubljana, a obținut titlul de doctor cu o disertație despre rolul digresiunii în opera lui Honoré de Balzac. Ulterior, a devenit membru al colectivului Catedrei de Limbi și Literaturi Romanice de la Facultatea de Arte din Ljubljana, ținând cursuri de literatură franceză. Activitatea ei profesională și pedagogică se concentrează pe literatura franceză din secolele XVIII și XIX. Este autoare a patru romane și a unei colecții de nuvele. A primit premiul *Kresnik* pentru cel mai bun roman sloven în 2001 și pentru volumul *O treh* (2007), premiul *Fabula*.

Katarina Marinčič je profesorica francoske književnosti in pisateljica. Po študiju anglistike in francistike je l. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani doktorirala z disertacijo o vlogi digresije v opusu Honoréja de Balzaca. Na Oddelku za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani je zaposlena od l. 1994, od l. 2006 kot docentka za področje francoske književnosti. Težišče njenega strokovnega in pedagoškega dela je francoska književnost 18. in 19. stoletja. Je avtorica štirih romanov in zbirke novel. Za roman *Prikrita harmonija* je prejela nagrado Kresnik za najboljši slovenski roman leta 2001, za zbirko novel *O treh* pa nagrado Fabula (2007).

Rezumat: În urmă cu aproximativ 10 ani, am început să mă gândesc la posibilitatea de a scrie un roman despre femei influente, despre soțiile unor personalități influente. Reflectând la femeile care „își stăpâneau soții în timp ce ei stăpâneau lumea”, am ajuns la Elena Ceaușescu. Căutând informații despre ea, am descoperit cartea *Orizonturi roșii* de Ion Mihai Pacepa. Elena Ceaușescu este menționată aproape pe fiecare filă a acestei cărți, însă, pe măsură ce citeam, am devenit interesată de autor, care, ulterior, a devenit unul dintre protagoniștii romanului meu. Pentru cei care sunt puțin familiarizați cu istoria românească a secolului XX, nu este necesar să explic că nu de eroism am fost atrasă, ci de maniera sa de a povesti - „mințind prin omisiune”.

Povzetek: Pred kakimi desetimi leti sem imela zelo slabo idejo: napisati sem si želega roman o vplivnih ženah. Ne o *ženskah* (women), ampak o *ženah* (wives). Razmišljanje o ženskah, ki so "vladale svojim soprogom, medtem ko so oni vladali svetu", me je pripeljalo do Elene Ceaușescu. Ob iskanju podatkov o njej sem naletela na knjigo "Red Horizons" Iona Mihaia Pacepe. Elena Ceaușescu je v tej knjigi omenjena skoraj na vsaki strani – mene pa je ob branju začel zanimati avtor, ki je nato postal eden od protagonistov mojega romana *Po njihovih besedah*. Tistim, ki vsaj približno poznajo romunsko zgodovino 20. stoletja, ni treba posebej razlagati, da me ni pritegnil z junaštvom. Zanimanje mi je vzbudil njegov način pripovedovanja, do najvišje stopnje razvito "laganje z zamolčevanjem" (lying through omission).

**TEATRUL CA MIJLOC DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR DE
COMUNICARE ORALĂ ÎN CLASELE DE LIMBI
STRĂINE
GLEDALIȘCE KOT SREDSTVO ZA RAZVIJANJE GOVORNIH
SPRETNOSTI PRI POUKU TUJIH JEZIKOV**

(Prezentarea va fi în română/ prispevek bo v romunščini.)

Klara Rus a studiat filologie engleză și spaniolă la Facultatea de Litere din Ljubljana, Slovenia. În prezent, își termină studiile de master în engleză și spaniolă (programul de învățământ pentru profesori). Cursurile de care este interesată sunt: Didactică spaniolă și engleză (în special factorul afectiv și teatrul în predarea limbilor străine), Limba și cultura engleză (australiana, americana), Literatura spaniolă și spaniolo-americană, Cultura spaniolă și spaniolo-americană, Traducere literară, Limba și literatura română.

Klara Rus je diplomirala iz španske in angleške filologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Trenutno končuje magistrski študij omenjenih jezikov (pedagoški modul). Teme, ki jo zanimajo: poučevanje španščine in angleščine kot tujih jezikov (posebej v navezavi z čustvenimi dejavniki, ter gledališče v povezavi s poučevanjem tujih jezikov), angleški jezik in (angleška, avstralska, ameriška) kultura, španska in hispanoameriška literatura, španska in hispanoameriška kultura, književno prevajanje, romunski jezik in kultura.

Rezumat: Scopul acestei prezentări este de a demonstra că teatrul poate fi utilizat ca instrument în clasele de limbi străine. În partea teoretică a lucrării, explic, mai întâi, modul în care factorii afectivi contribuie, în mod negativ, la dezvoltarea competenței comunicative a elevilor. În plus, prezint rolul pe care îl are comunicarea orală în cadrul orelor de limbi străine și teatrul văzută din perspectiva Cadrului european comun de referință pentru limbi. Decsriu *in grosso modo* situația actuală privind utilizarea teatrului în predarea limbii engleze, spaniole și române ca limbi străine la Facultatea de Litere din Ljubljana. Vorbesc despre avantajele și dezavantajele utilizării teatrului. Prezint și un exemplu de aplicare practică a teoriei pe un grup de teatru în limba română, care a fost activ în acest an la Facultatea de Litere din Ljubljana, Slovenia.

Povzetek: Namen te predstavitve je pokazati, da se gledališče lahko uporablja kot sredstvo pri poučevanju tujih jezikov. V teoretičnem delu najprej pojasnim kako negativni čustveni dejavniki vplivajo na razvoj učenčeve komunikacijske zmožnosti. Opišem tudi vlogo ustnega sporočanja pri pouku (tujih) jezikov ter vlogo, ki jo gledališču pri poučevanju tujih jezikov pripisuje Skupni Evropski Jezikovni Okvir (SEJO). V grobem orišem trenutno situacijo glede uporabe gledališča pri pouku angleščine, španščine ter romunščine kot tujih jezikov. Pojasnim nekaj prednosti in slabosti uporabe gledališča. Na koncu predstavim primer uporabe gledališča: gledališko skupino v romunščini, ki je delovala letos na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Sloveniji.

INFLUENTE LINGVISTICE FRANCEZE ÎN ROMÂNĂ ȘI SLOVENĂ

FRANCOSKI JEZIKOVNI VPLIV V ROMUNŠČINI IN SLOVENŠČINI

(Prezentarea va fi în română/ prispevek bo v romunščini.)

Meta Kompara a studiat Limba franceză și romanistica la Facultatea de Litere, Universitatea din Ljubljana și este pasionată de limbile străine, în general, și de limbile franceză și română, în special. A participat la mai multe cursuri de perfecționare în România și, în timpul liber, se ocupă de traducerea unor fragmente literare românești în limba slovenă.

Meta Kompara je diplomirala iz francistike in romanistike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in sedaj končuje magistrski študij Francističnih in romanističnih študij na tej isti fakulteti. Svojo ljubezen do jezikov nasploh, še posebej pa do francoščine in romunščine, stalno neguje na mnogih dodatnih izpopolnjevanjih v Romuniji. V prostem času se ukvarja s prevajanjem književnih odlomkov del romunskih avtorjev v slovenščino.

Povzetek: Francoščina je vse od srednjega veka počasi prevzemala vlogo latinščine ter se postopoma uveljavljala kot lingua franca. V obdobju med 17. in 19. stoletji je bila tako jezik razvoja, znanosti, izobražencev, diplomacije, kulture in aristokracije. Njena zgodovinska pomembnost pa je vidna še danes pri jezikih, s katerimi je bila v stiku. Ta prispevek se skuša omejiti na leksikalne vplive, ki jih je francoščina imela na romunščino in slovenščino. Romunščina je francosko besedišče sprejemala neposredno, medtem ko je slovenščina veliko večino svojih francoskih izposojenk pridobila prek avstrijske nemščine, s katero je bila v zelo tesnem stiku. Za razliko od romunščine, ki je od francoščine prevzela pravopisne, fonetične in morfosintaktične prvine, se je slovenščina omejila le na leksikalni aspekt jezika. Ta prispevek skuša preučiti skupno slovensko in romunsko besedišče francoskega izvora. Prek primerjave besed in besedišča skuša osvetliti glavne razlike in podobnosti pri prevzemanju besed francoskega izvora v slovenščino in romunščino ter se pri tem omejiti le na besedišče, ki je bilo prevzeto v obeh jezikih.

Rezumat: Începând din Evul mediu, limba franceză a luat, treptat, locul limbii latine și s-a impus ca lingua franca. Intre secolele al XVII-lea și al XIX-lea, franceza a fost limba științei, a diplomației, a culturii, a intelectualilor și a aristocrației. Importanța sa istorică poate fi observată și astăzi prin influența exercitată asupra limbilor cu care a intrat în contact. În lucrarea de față, ne vom opri asupra influenței lexicale exercitate asupra slovene și românei. Limba română a adoptat lexicul francez în mod direct, în timp ce limba slovenă a împrumutat elemente lexicale franceze indirect, prin intermediul germanei. Spre deosebire de limba română care a preluat elemente franceze la nivel ortografic, fonetic și morfosintactic, limba slovenă a împrumutat din franceză doar elemente lexicale. În lucrarea noastră, vom analiza lexicul francez comun slovene și românei. Prin intermediul analizei comparative a cuvintelor de origine franceză, încercăm să evidențiem diferențele și similaritățile împrumuturilor franțuzești în slovenă și în română, concentrându-ne asupra lexicului francez existent în ambele limbi.

**IDEEA DE NAȚIONALITATE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XX-LEA
ÎN OPERA LUI LUCIAN BLAGA ȘI A LUI SREČKO KOSOVEL**

**IDEA OF NATIONALITY BEHIND EARLY 20TH CENTURY POETRY OF
LUCIAN BLAGA AND SREČKO KOSOVEL**

**IDEJA NACIONALNOSTI V POEZIJI ZGODNJEGA 20. STOLETJA
LUCIANA BLAGE IN SREČKA KOSOVELA**

(Prezentarea va fi în slovenă / prispevek bo v slovenščini.)

Klara Katarina Rupert este studentă la masterat la Literatură Comparată și Limbă și Literatură Franceză la Facultatea de Litere din Ljubljana. Studiile și interesele sale se concentrează asupra legăturilor dintre literaturile din limbile romanice și celelalte literaturi europene din secolul al XX-lea.

Klara Katarina Rupert je magistrska študentka primerjalne književnosti in francoščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Zanimajo jo predvsem povezave med romanskimi in drugimi evropskimi književnostmi 20. stoletja.

Klara Katarina Rupert is a master's student of Comparative Literature and French at the Faculty of Arts, University of Ljubljana. She is primarily interested in connections between Romance and other European literatures of the 20th century.

Rezumat: Așa cum Lucian Blaga în poemul *Sufletul satului*, consideră că „eternitatea s-a născut la sat”, la fel și Srečko Kosovel, în imaginile poetice ale Karstului și ale oamenilor de aici, se confruntă cu profunde probleme existențiale ale umanității. Pentru ambii poeți satul pare a fi o imagine a păcii care îi determină să înțeleagă conștiința națională. Populația țărănească este înfățișată ca o comunitate retrasă, autosuficientă, o ruptură între „cer și pământ”, iar în centrul ei se află sufletul unei națiuni. În ciuda numeroaselor diferențe în abordarea structurală și stilistică a celor doi poeți menționați anterior, există multe conexiuni între poezia slovenă și cea română de la începutul secolului al XX-lea care pot fi extrase din esența toposului lor poetic.

Povzetek: Kot Lucian Blaga v pesmi *Duh podeželja (Sufletul satului)* verjame, da se je »večnost rodila na podeželju«, tako se tudi Srečko Kosovel v poetičnih slikah Krasa sooča z globljimi vprašanji človeštva in človeške eksistence. Zdi se, da je podeželje in vaški mir pri obeh pesnikih slika miru in doma, ki ju globoko veže na nacionalno zavest. Kmečka populacija je prikazana kot vase umaknjena, samozadostna skupnost, razpeta med »nebo in zemljo« in v svojem bistvu predstavlja nekakšno dušo naroda. Kljub mnogim razlikam v strukturnem in stilističnem pristopu k pisanju poezije, je v samem bistvu njunega poetičnega toposa mogoče potegniti mnogo vzporednic med slovensko in romunsko poezijo zgodnjega 20. stoletja.

Abstract: As Lucian Blaga writes in his poem *The Soul of the Village (Sufletul satului)*, he believes eternity to be “country-born”. In the same manner, Srečko Kosovel faces the deeper questions of humanity and human existence through his poetic images of Karst and its people. It seems as if the countryside and the village peace is a common image for both poets that binds them to the understanding of national identity. The rural population is depicted as a self-sufficient, withdrawn community that is, in a way, “spread between the heavens and earth”. Even though there are many differences to their structural and stylistic approaches to writing poetry, many parallels between Romanian and Slovenian poetry of the early 20th century could be drawn between the core of their poetic topoi.

MIȘCAREA MIGRAȚIONALĂ ACTUALĂ DIN ROMÂNIA ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL

SODOBNA MEDNARODNA SELITVENA GIBANJA V ROMUNIJ

(Prezentarea va fi în slovenă / prispevek bo v slovenščini.)

Nika Knez a terminat specializările Geografie și Limba și literatura rusă în cadrul Facultății de Litere, Universitatea din Ljubljana. De-a lungul timpului a făcut voluntariat în diverse zone ale lumii: Camerun, Lituania, Cipru, Ucraina, România, luptând pentru drepturile omului, protecția animaleor și a naturii și împotriva poluării.

Nika Knez je specializacija iz geografije ter ruskega jezika in književnosti zaključila na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Skozi leta je sodelovala v številnih prostovoljnih projektih na različnih področjih sveta: Kamerun, Litva, Ciper, Ukrajina, Romunija. Bori se za človekove pravice, zaščito živali in narave pred onesnaženjem.

Rezumat: România este una dintre țările cu emigrație tradițională, iar cauzele sale s-au schimbat de-a lungul istoriei. Primul val de emigrare românesc este de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, și a vizat populația de la sat care a plecat din Transilvania în Statele Unite. Principalele cauze au fost nemulțumirea grupurilor etnice și dorința de avea o viață mai bună. În perioada comunistă (1947-1989), orice călătorie peste granițele naționale a fost strict restricționată și controlată, astfel că o emigrare în număr mare nu a fost posibilă. Migrația ilegală a avut loc în rândul persoanelor care nu susțineau regimul. Singura formă de migrare legală a fost cea forțată, implicând disidenți și minorități etnice (Lazaroiu, 2003; Suci, 2010). După căderea comunismului în 1989, numărul emigrărilor a crescut dramatic, în ciuda încercărilor de control și limitare a migrației internaționale. Tendințele contemporane de migrație continuă să încline în favoarea emigrării, întrucât, actualmente, multe persoane decid să migreze. Profilul migrantului este încă același ca imediat după căderea comunismului. Tineri bine educați preferă să plece din România (așa-numita „plecare a creierelor”), precum și forța de muncă slab calificată, care, datorită veniturilor reduse, caută muncă în principal în țările UE. Diaspora românească a crescut cu 7,3% pe an între 2000 și 2015 și a fost a doua diasporă cu cea mai rapidă creștere din lume, imediat după cea siriană (Horváth, 2007). Deși România rămâne o țară de emigrare, în ultimii ani a fost simțită și o creștere a imigrației. Distingem două perioade, până în 2004, când numărul de sosiri a fost relativ redus și, în România, au venit în principal bărbați pentru muncă. În ultimii ani, România a devenit mai atractivă pentru imigrație, motivele principale fiind munca, reunificarea familiei și educația. Cele mai mari trei comunități de imigranți sunt chinezii, turcii și moldovenii. În timp ce turcii și chinezii au venit în special pentru antreprenariat, moldovenii au venit pentru muncă și studiu (Fleșer, 2012). Numărul imigranților a crescut în ultimii ani o dată cu „Crisa refugiaților”.

Povzetek: Romunija je ena od tradicionalnih držav izseljevanja, vzroki za to, pa so se skozi zgodovino spreminjali. Prvi val emigracij je agrarno prenaseljeno Romunijo zajel na koncu 19. in v začetku 20. stoletja, izseljevali so se predvsem iz Transilvanije v ZDA. Glavna vzroka sta bila nezadovoljstvo etničnih skupin ter želja po novem boljšem življenju. V obdobju komunizma (1947-1989) so bila vsakršna potovanja preko državnih meja strogo omejena in nadzorovana, zato izseljevanje v večjem številu ni bilo mogoče. Pojavile so se ilegalne migracije med ljudmi, ki niso podpirali režima. Edina oblika legalnih migracij je bila prisilna migracija, ki je vključevala disidente ter pripadnike etničnih manjšin (Lazaroiu, 2003; Suci, 2010). Po padcu komunizma leta 1989, se je število emigracij močno povečalo, kljub poskusom nadzora in omejitve mednarodnih selitev. Sodobni migracijski trendi se še naprej nagibajo v prid emigracije, saj se še vedno izseli veliko več ljudi kot se jih priseli. Profil migrantov je še vedno isti kot takoj po padcu komunizma. Državo večinoma zapuščajo dobro izobraženi mladi ljudje (t.i. »beg možganov«) in slabo kvalificirana delovna sila, ki zaradi nizkih dohodkov iščejo delo predvsem v državah EU. Romunska diaspora se je med leti 2000 in 2015 povečala za 7,3 % na leto in je bila druga najhitreje rastoča diaspora na svetu, takoj za sirska (Horváth, 2007). Čeprav Romunija ostaja država odseljevanja, je v zadnjih letih opazen porast priseljevanja. V grobem ločimo dve obdobji, do leta 2004, ko je bilo število prišlekov relativno nizko in so prihajali predvsem moški zaradi dela. V zadnjih letih je Romunija postala bolj privlačna za priseljevanje, glavni razlogi pa so delo, združevanje družin ter izobraževanje. Tri najštevilčnejše skupnosti priseljencev so Kitajci, Turki in Moldavci. Medtem ko so Turki in Kitajci prihajali predvsem zaradi podjetništva, so Moldavci prihajali zaradi dela in študija (Fleșer, 2012). Še povečalo se je število imigrantov v zadnjih letih ko je nastopila t. i. »begunska kriza«.

**CONSIDERAȚII PRIVIND ARTICOLUL Ø ÎN LIMBILE ROMANICE.
STUDIU DE CAZ: NUVELA LUI DRAGO JANČAR *ELEVUL LUI JOYCE***

**JEZIKOVNE TAKŠNOSTI ROMANSKIH JEZIKOV: NIČTI ČLEN V
FRANCOŠČINI, ROMUNȘČINI TER ITALIANȘČINI. ȘTUDIJE PRIMEROV
IZ NOVELE *JOYCEOV UČENEC***

(Prezentarea va fi în slovenă / prispevek bo v slovenščini.)

Tina Žerdoner Marinšek je študentka magistrskega programa Francistične in romanistične študije na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Tina Žerdoner Marinšek este studentă la programul de master: Franceză și studii romanice în cadrul Facultății de Litere a Universității din Ljubljana

Rezumat: Orice persoană care are ca limbă maternă o limbă în care nu există articole pentru determinarea substantivului întâmpină dificultăți atunci când studiază limbi străine care folosesc articole pentru a determina realitatea și pentru abstractizare. În cadrul limbilor romanice, articolul, pe lângă funcția sa semantic-pragmatică, are și aspect grafic și fonetic, așadar poate fi detectabil în structura lingvistică. Cercetătorii au analizat determinarea și nedeterminarea din diferite perspective: tradițional-gramaticală, filologică, structuralistă, transformațional-sintactică, filosofică etc., iar noi, în studiul de față, dorim să acoperim subiectul pe larg. Gramaticile limbilor romanice acordă o atenție deosebită studiului determinării. Deoarece au avut o evoluție similară, în limbile romanice majore utilizarea și legarea articolelor este aproape la fel. Singura limbă romanică care a avut un proces evolutiv diferit este româna, însă, în studiul de față, am constatat că utilizarea articolului zero în limba română este similară cu utilizarea articolului zero în italiană și franceză, aducând exemple, în acest sens, din traduceri de nuvelele lui Jančar, *Elevul lui Joyce*.

Povzetek: Sleherni posameznik, čigar materinščina je jezik, ki za določevanje samostalnikov ne uporablja določnih členov, se pri učenju tujih jezikov, v kolikor ti jeziki uporabljajo člene za določanje stvarnosti in abstrakcije, pogosto sooča s problematiko, ki jo predstavlja prisotnost in pravila uporabe le-teh. Problematika s členi je pravzaprav preveč kompleksna, da bi jo lahko poenostavili s stavkom, ki pravi, da je problematična samo sama prisotnost člena v tujem jeziku, ker ga pač narava našega jezika ne pozna na takšen način. Kompleksnosti tega se zavemo, ko ugotovimo, da je kljub naravi in sistemu slovenskega jezika, določnost še kako pomemben deleč jezikovne substance, le da je njegova eksternalizacija v neki posebni obliki, za razliko od npr. romanskih jezikov, kjer ta posebnost, poleg semantično-pragmatične funkcije, lahko dobi tudi grafično in fonetično podobo, skratka gre tudi za nekaj, kar je morfološko zaznavno na površini jezikovne strukture. Določnost in nedoločnost strokovnjaki preučujejo z različnih perspektiv (s tradicionalno-slovnične, filološke, strukturalistične, transformacijsko-sintaktične, filozofske itd.). Cilj, ki smo si ga zadali v študiji je, da tematiko zajamemo čim bolj široko-spektralno. Romanski jeziki so tista skupina jezikov, katerim se pri preučevanju določnosti posveča veliko pozornosti. Ker so doživeli podobno evolucijo, ima večina večjih romanskih jezikov podobno semantogenezo in morfogenezo, tako da je uporaba in vezava členov nekoliko podobna. Edini romanski jezik, ki je imel drugačen evolutivski postopek, je romunščina, saj je po fazi protoromanščine prišlo do naselitve Slovanov, zato je bil stik z latinizacijo za nekaj stoletij prekinjen. Kljub temu dejstvu, da je imela romunščina drugačno evolucijo, smo v študiji primerov pravzaprav ugotovili, da je uporaba ničtega člena podobna ali celo enaka uporabi ničtega člena v italijanščini in francoščini. V prispevku bomo prikazali nekaj primerov uporabe ničtega člena v prevodih novele Draga Jančarja *Joyceov učenec*.